

บทที่ ๕

ผลการสืบสวนสอบสวนและการติดตามผล

๑. ผลการสืบสวนสอบสวน

ภายหลังจากการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานเอกสาร พยานวัตถุ สอบปากคำพยานบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาในกรณีที่ การสืบสวนสอบสวนพบพยานหลักฐานในการกระทำความผิด หรือในกรณีที่มีความจำเป็น จะต้องสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาเพื่อให้ได้รายละเอียด ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้ว อาจสรุปผล การสืบสวนสอบสวนได้ ๒ ประการ ดังนี้

๑) ยุติเรื่อง ได้แก่ กรณีที่ผลการสืบสวนสอบสวนไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบตามความหมายของพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ จากการสืบสวน สอบสวนไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาผิดกฎหมายว่าร้ายฉกฉวย หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือพยานหลักฐานไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะสั่งได้ว่าเช่นนั้น หรือในกรณีกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการทางวินัย หรือทางอาญา เป็นการ เสร็จสิ้นไปแล้ว หรือจากผลการสืบสวนสอบสวนปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด ตามข้อกล่าวหา แต่ความผิดนั้นไม่ถึงขั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการ ป.ป.ป. กำหนด กล่าวคือ ผลการสืบสวนสอบสวนปรากฏเพียงว่าผู้ถูกกล่าวหา ไม่มีเจตนากระทำการโดยทุจริต เพียงแต่กระทำการประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่ง ผลแห่งการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการเพียงเล็กน้อย หรือเป็นการกระทำไป

โดยมุ่งหวังให้เกิดผลดีแก่ราชการ หรือระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ^๑ ซึ่งในกรณีหลังนี้แม้คณะกรรมการ ป.ป.ป. จะมีมติให้ยุติการสืบสวนสอบสวน ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นสมควรก็อาจจะแจ้งประสานงานไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรแล้วแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. ทราบก็ได้^๒ นอกจากนี้หากจากผลการสืบสวนสอบสวนปรากฏข้อเท็จจริงว่าส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจใดได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้นั้นผู้ใด หรือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้นมีข้อบกพร่อง หรือสมควรแก้ไขเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงาน คณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจส่งเรื่อง หรือแจ้งข้อเท็จจริงไปให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจทราบเพื่อดำเนินการต่อไป หรือตั้งข้อสังเกตแล้วแต่กรณี เรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้พิจารณาแล้วมีมติให้ยุติเรื่องดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ป. จะให้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา และผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อมิให้ผู้ถูกกล่าวหา มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลการสืบสวนสอบสวน เว้นแต่เป็นเรื่องกล่าวหาหรือร้องเรียนซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. มิได้รับดำเนินการสอบสวนแต่แรก หรือการสืบสวนสอบสวนได้ดำเนินการภายในสำนักงาน ป.ป.ป. เอง

๒) ดำเนินการตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ หมายถึง กรณีที่การสืบสวนสอบสวน

---

^๑ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๓ ทวิ (๒) และประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ป. ว่าด้วยหลักเกณฑ์เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะไม่รับหรือขึ้นพิจารณา ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๐ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทที่ ๒

^๒ มาตรา ๑๓ จัตวา

ของ ป.ป.ป. ปรากฏข้อเท็จจริงมีมูลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หากการกระทำดังกล่าวมีมูลเป็นความผิดทางวินัย ประธานกรรมการ ป.ป.ป. จะส่งเรื่องให้ผู้อยู่บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นดำเนินการทางวินัยต่อไป ในกรณีที่มิมีมูลเป็นความผิดอาญา ประธานกรรมการ ป.ป.ป. จะส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการคดีอาญาต่อไป ^๓

ตามนัยแห่งบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ ดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ป. จึงมีอำนาจเพียงวินิจฉัยจากผลการสืบสวนสอบสวนว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีมูลเป็นความผิด หรือมีมูลความผิดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

คำว่า "มีมูลความผิด" ดังกล่าว จึงมีความหมายว่า ข้อเท็จจริงจากการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. มีมูลน่าเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำความผิดวินัยหรือความผิดอาญา เพื่อเป็นเหตุให้ผู้อยู่บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น หรือมีการดำเนินการสอบสวนความผิดอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต่อไป

จะเห็นได้ว่าผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ มิได้ถือว่าผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นที่ยุติ หรือเด็ดขาดในการดำเนินการลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นเพียงข้อเท็จจริงขั้นต้นซึ่งจะต้องมีการสอบสวนเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงในเรื่องเดียวกัน

---

^๓ มาตรา ๑๔ เมื่อคณะกรรมการมีมติว่าเรื่องที่สอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีมูลว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้ประธานกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ และส่งเรื่องให้ผู้อยู่บังคับบัญชาของผู้นั้นดำเนินการทางวินัยต่อไป และถ้ากรณีเป็นความผิดอาญาก็ให้แจ้งพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

อีกครั้งหนึ่ง โดยผู้บังคับบัญชาหากจะลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น หรือจะคงมีการสอบสวนคดีอาญาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องร้องคดีอาญาต่อศาลต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ตามกฎหมายดังกล่าว การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. มีผลเป็นเพียง "การชี้มูลความผิด" แต่ในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ที่ผ่านมามีทั้งที่จนถึงปัจจุบันถือว่าจะต้องทำการสืบสวนสอบสวนให้ได้ความชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำผิดจริงหรือไม่ กล่าวคือ พยานหลักฐานในสำนวนแน่นอนหาเพียงพอที่จะนำข้อเท็จจริงจากสำนวนการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ดังกล่าวให้พนักงานอัยการสามารถนำไปยื่นฟ้องต่อศาลได้ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจพิจารณาโทษทางวินัยอาศัยสำนวนดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาโทษทางวินัยได้^๕ ทั้งนี้ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ถ้าตามพยานหลักฐานยังมีกรณีเป็นที่สงสัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกสอบสวน ได้กระทำผิดจริงหรือไม่ ก็จะยกประเด็นแห่งความสงสัยให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาและมีมติให้ยุติเรื่อง แม้ว่าข้อเท็จจริงจากการสืบสวนสอบสวน อาจถือว่าเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีมลทินหรือมีวามอง ซึ่งผู้บังคับบัญชาอาจสั่งให้ออกจากราชการได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน^๖ นอกจากนี้คณะกรรมการ ป.ป.ป. ยังได้ถือปฏิบัติว่าเรื่องที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ป. พิจารณาดำเนินการตาม มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว ต้องเป็นเรื่องที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเองหรือเป็นเรื่องที่สืบสวนสอบสวนโดยอาศัย

---

^๕ สำนักงาน ป.ป.ป. , การประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ประสานงาน ครั้งที่ ๒ - ๓, ๗ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๖, หน้า ๖.

^๖ มาตรา ๔๕ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้มีการสอบสวนตามมาตรา ๔๖ แล้ว การสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมีวามองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุดังกล่าวได้

ป.ป.ป.^๖ หากเป็นเรื่องแต่ใดขอทราบข้อเท็จจริงหรือขอสำนวนการสอบสวนจากต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่นมาพิจารณา แม้ข้อเท็จจริงจากสำนวนการสอบสวนดังกล่าวน่าจะเชื่อว่า มีเจ้าหน้าที่ของรัฐใดกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ แต่ต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่นใดที่พิจารณาเป็นประการอื่น ก็ไม่อาจแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย เพิ่มเติมได้ หรือแม้พบว่าการกระทำมีมูลเป็นความผิดอาญาจากข้อเท็จจริงหรือสำนวน การสอบสวนที่ได้รับแจ้งมาก็ไม่อาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญาได้ เว้นแต่จะได้มีการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมโดยองค์กรของ ป.ป.ป. และปรากฏพยาน หลักฐานเพิ่มเติมจากสำนวนการสอบสวนเดิมดังกล่าว

(๑) การชี้มูลความผิดและส่งเรื่องให้ดำเนินการทางวินัย

ในกรณีที่จากการสืบสวนสอบสวนพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีมูล เป็นความผิดวินัยไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีมูลเป็นความผิดอาญาด้วยหรือไม่ คณะกรรมการ ป.ป.ป. จะมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีมูลความผิดทางวินัยฐานใด ตามบทกฎหมายใด มาตราใดอย่างชัดเจน หลังจากนั้นประธานกรรมการ ป.ป.ป. จะส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการทางวินัยภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. มีมติครั้งที่ดังกล่าว มาแล้ว

คำว่า "ส่งเรื่อง" ดังกล่าว^๗ หมายความว่า ส่งสำนวน การสอบสวน กล่าวคือ คณะกรรมการ ป.ป.ป. จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน สนับสนุนความผิดซึ่งผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกลงกล่าวหาจะดำเนินการทางวินัย

---

^๖ คณะกรรมการ ป.ป.ป., "มติครั้งที่ ๓/๒๕๒๖", ๒๑ มกราคม ๒๕๒๖.

^๗ คณะกรรมการกฤษฎีกา, "บันทึกเรื่องการดำเนินการสอบสวนทางวินัยเมื่อ ประธานกรรมการ ป.ป.ป. ส่งเรื่องให้แก่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกลงกล่าวหา" กรกฎาคม ๒๕๒๔.

ส่วนคำว่า "การดำเนินการทางวินัย" ตามนัยแห่งมาตรา ๑๔ ดังกล่าว หมายถึง การแต่งตั้งกรรมการขึ้นทำการสอบสวนทางวินัย หรือการดำเนินการเพื่อพิจารณาโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา^๔

สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ แต่ไม่มีบทลงโทษเกี่ยวกับความผิดวินัย เช่น ข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สมาชิกสภาท้องถิ่น กรรมการ อนุกรรมการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ได้กำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ป. รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ และส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป^{๑๐} ได้ เช่น ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ นายกรัฐมนตรีอาจถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งได้ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีที่เทศมนตรีผู้ใดกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๘๖^{๑๒} รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจมีคำสั่งให้เทศมนตรีผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ เป็นต้น

ในกรณีการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว หากได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจแจ้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ

---

^๔ บรรจง พิศราภา, "การดำเนินการทางวินัย" วารสารข้าราชการ ๒๔ (๔) (เมษายน ๒๕๒๓) : ๑๑๒.

^๕ ตามนัยแห่งมาตรา ๑๔ หวิ

^{๑๐} มาตรา ๑๔ วรรคสอง

^{๑๑} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๑๕๕ และ มาตรา ๑๕๖

^{๑๒} พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๘๖ มาตรา ๔๖ ประกอบด้วยมาตรา ๗๓

รัฐวิสาหกิจดังกล่าวดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับผิดชอบทางแพ่งต่อหน่วยงานดังกล่าว เช่น ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐนำเงินราชการไปหมุนใช้ส่วนตัว คณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจแจ้งให้ส่วนราชการนั้นดำเนินการเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นชดเชยดอกเบี้ยซึ่งเป็นประโยชน์ที่ได้รับไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวให้แก่ทางราชการ หรือในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตในการช่วยค่าแรงงาน กล่าวคือ เบิกค่าแรงงานดังกล่าวเกินกว่าความเป็นจริงโดยไม่มีคณงานตามจำนวนที่ขอเบิก กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นชดเชยเงินคืนแก่ทางราชการ ด้วยนอกเหนือจากการส่งเรื่องให้ผู้นั้นชดเชยค่าเงินทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นแล้ว

ในการส่งเรื่องให้ผู้นั้นชดเชยค่าเงินทางวินัยดังกล่าวมีปัญหาในการพิจารณาบางประการดังนี้

๑. กรณีกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดส่วนราชการแห่งหนึ่ง กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ หากปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้ออนไปสังกัดกรม หรือกระทรวงอื่น จึงมีปัญหาในการพิจารณาว่าหากคณะกรรมการ ป.ป.ป. พบมูลความผิดในเรื่องที่สืบสวนสอบสวนดังกล่าว ประธานกรรมการ ป.ป.ป. จะส่งเรื่องดังกล่าวไปให้ผู้นั้นชดเชยค่าเงินเดิม หรือผู้นั้นชดเชยค่าเงินในปัจจุบันของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นดำเนินการทางวินัย เนื่องจากผู้นั้นกล่าวหาพ้นจากการเป็นผู้ใดที่ชดเชยค่าเงินของผู้นั้นชดเชยค่าเงินคนเดิมไปแล้ว และเหตุในการดำเนินการทางวินัยหรือเรื่องกล่าวหาดังกล่าวได้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้นั้นกล่าวหาจะอยู่ในสังกัดของผู้นั้นชดเชยค่าเงินในปัจจุบัน ในกรณีดังกล่าวหากเกิดขึ้นในชั้นการดำเนินการทางวินัย โดยมีการตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยไปแล้ว ตามกฎ ก.พ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๔^{๑๓} กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้นั้นชดเชยค่าเงินในปัจจุบันในการ

^{๑๓} กฎ ก.พ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๓๒ ในระหว่างการสอบสวนแม้จะมีการย้าย โอน แต่งตั้ง หรือสั่งให้ผู้นั้นชดเชยค่าเงินไปอยู่นอกสังกัดของผู้นั้นชดเชยค่าเงิน คณะกรรมการสอบสวนก็ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปได้จนเสร็จ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนรับทำการสอบสวนแล้วทำรายงานการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้นั้นชดเชยค่าเงิน คณะกรรมการสอบสวน ฯลฯ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้ส่งเรื่องให้ผู้นั้นชดเชยค่าเงินใหม่ของผู้นั้นชดเชยค่าเงินเพื่อดำเนินการ ฯลฯ ต่อไป

พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การส่งเรื่องให้ดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ เป็นกรณีก่อนการดำเนินการสอบสวนทางวินัย จึงมีอำนาจความถูกต้อง. พ. ฉบับดังกล่าวมาบังคับใช้ได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นในทำนองเดียวกัน ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้เปลี่ยนแปลงสถานะจากเดิม เช่น ขณะกระทำความผิดผู้ถูกกล่าวหาเป็นลูกจ้างประจำในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง แต่ได้ลาออกไปสอบเข้ารับราชการได้ในหน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง หรือกรณีผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในขณะที่เป็นข้าราชการแต่ต่อมาได้ลาออกไปเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวข้างต้นผู้ถูกกล่าวหายังคงมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ แม้จะพ้นจากสถานะเดิมไปแล้ว จึงยังอยู่ในอำนาจดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ อยู่ แต่ในการส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยดังกล่าวเห็นว่าจะต้องส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันเป็นผู้ดำเนินการ เนื่องจากผู้ที่มีอำนาจวินิจฉัยความผิดและโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา ก็คือผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในส่วนนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชายังมิได้บัญญัติครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าว จึงควรมีบทบัญญัติเพิ่มเติมไว้โดยแจ้งชัดในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ ให้ผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบันของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยกรณีประชาชนกรรมการ ป.ป.ป. ได้ส่งเรื่องให้ดำเนินการกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการฯ แม้การกระทำนั้นได้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะอยู่ที่ผู้บังคับบัญชาของตนก็ตาม

๒. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ ๒ หน่วยงานขึ้นไปร่วมกันกระทำความผิดในเรื่องเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เช่น การทุจริตในการออกโฉนดที่ดินที่ดินราชพัสดุ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าว คือ เจ้าพนักงานที่ดินซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดิน และเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ซึ่งมีหน้าที่ระวางชี้แนวเขตที่ดินราชพัสดุหรือในกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ศุลกากรซึ่งร่วมปฏิบัติหน้าที่จับกุมของลักลอบหนีศุลกากร แต่ได้ปล่อยตัวผู้ต้องหาในความผิดดังกล่าวโดยทุจริต คงยึดไว้เพื่อของกลางนำส่ง

กรมตุลาการเท่านั้น การส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาแต่ละสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ ซึ่งอาจมีผลว่าผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานหนึ่งอาจลงโทษใส่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการ แต่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกหน่วยงานหนึ่งอาจพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นอาจพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดของตนมิได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงส่งยุติเรื่องหรืออาจเห็นว่าเป็นเพียงความผิดสถานเบา กรณีดังกล่าวเห็นได้ว่าการดำเนินการสอบสวนทางวินัยในเรื่องเดียวกันซ้ำซ้อนกัน และอาจเกิดความไม่เป็นธรรมและการเสื่อมถ่วงกันในการสอบสวนและพิจารณาลงโทษได้ ในกรณีดังกล่าวนี้จึงเห็นว่าน่าจะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ป. ส่งเรื่องให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญและมีอำนาจในทุกกระทรวงทบวงกรม ^{๖๔} เป็นผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหลายหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการเรื่องเดียวกันดังกล่าว แทนการส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละสังกัดดำเนินการทางวินัยดังกล่าว

(๒) การข่มขู่ความผิดและสั่งเรื่องให้ดำเนินการคดีอาญา

ในกรณีที่การสืบสวนสอบสวนโดยองค์กรของ ป.ป.ป. ปรากฏพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักเพียงพอว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการอันมีมูลเป็นความผิดทางอาญาไม่ว่ากรณีนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ป. จะข่มขู่ความผิดทางวินัยด้วยหรือไม่ก็ตาม ^{๖๕} คณะกรรมการ

---

^{๖๔} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน มาตรา ๔๖ วรรคสาม

^{๖๕} ในบางกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ป. ไม่อาจข่มขู่ความผิดทางวินัยด้วยได้ เช่น ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องเดียวกันนั้นเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. ไม่อาจส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยในเรื่องเดิมได้อีก

ป.ป.ป. จะมีมติว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีมูลเป็นความผิดทางอาชญาฐานใด ตามบทกฎหมายใด มาตราใด และส่งเรื่อง^{๑๖}ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาชญาต่อไป ซึ่งในทางปฏิบัติประธานกรรมการ ป.ป.ป. จะส่งเรื่องให้อธิบดีกรมตำรวจดำเนินคดีอาชญาต่อไป ซึ่งอธิบดีกรมตำรวจจะมอบหมายให้พนักงานสอบสวน กองกำกับการ ๒ กองปราบปราม กรมตำรวจ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่สอบสวนความผิดอาญาเกี่ยวกับการทุจริต และประพฤตินิรหอบในวงราชการไม่ว่าเหตุเกิด ณ จังหวัดใด ใดที่วาระอาญาจักร เป็นผู้ทำการสอบสวนต่อไป

จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิรหอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ มิได้กำหนดให้กรรมการ ป.ป.ป. อุดกรรมการ ป.ป.ป. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แม้ประธานกรรมการ ป.ป.ป. จะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนทั้งหมด พนักงานสอบสวนก็ต้องทำการสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง ไม่อาจส่งสำนวนนั้นให้พนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้องได้ เนื่องจากถือว่าคดีนั้น ยังไม่มีการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา^{๑๗} อย่างไรก็ตาม การริเริ่มลความผิดอาญาและการส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญาดังกล่าว เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ค่าย ซึ่งเป็นพิเศษแตกต่างจากการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้บังคับบัญชาเนื่องจากตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๔ และตามกฎ ก.พ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ.๒๕๒๔ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ก็มีไต่ระบุไว้ว่าในการสอบสวนทางวินัย ถ้าปรากฏพยานหลักฐานว่าการกระทำของผู้ถูกสอบสวนนั้นเป็นความผิดอาชญาด้วยก็ให้ผู้บังคับบัญชาส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ถูกสอบสวน

---

^{๑๖} คำว่า "ส่งเรื่อง" ในที่นี้คือการส่งสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. เช่นเกี่ยวกับการ "ส่งเรื่อง" ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย

^{๑๗} มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนความผิดนั้นก่อน

ควย เว้นแต่ความผิดเกี่ยวกับการเงิน^{๑๘}

ในกรณีที่การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ได้พบว่ามีบุคคลซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกระทำความผิดอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐควย แม้บุคคลที่มีชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมิอาจเป็นตัวการในความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ก็ถือได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดอาญา และเป็นการกระทำผิดร่วมกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้บุคคลที่มีชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นจะอยู่นอกขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ก็ตาม ดังนั้น เมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ป. ส่งเรื่องเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญา ไปให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญาคำนวณมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ ดังกล่าว ประธานกรรมการ ป.ป.ป. ก็อาจส่งเรื่องที่ บุคคลภายนอกซึ่งร่วมกระทำความผิดอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว ไปให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญา ฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดอาญาของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวได้^{๑๙} ในฐานะเป็น "คำกล่าวโทษ" ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา^{๒๐}

๓) คำเนิการตามมาตรา ๒๑ หนี แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

การดำเนินการตามมาตรา ๒๑ หนี แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ได้แก่ กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการสืบสวนสอบสวนแล้ว

^{๑๘} สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, "มติคณะรัฐมนตรี หนังสือเวียนที่ ๑๔๔/๒๕๑๗", ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ และ "มติคณะรัฐมนตรีหนังสือเวียนที่ ๒๔/๒๕๓๑", ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑.

^{๑๙} คณะกรรมการ ป.ป.ป., "มติครั้งที่ ๑๐/๒๕๒๙", ๖ มีนาคม ๒๕๒๙.

^{๒๐} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๘) "คำกล่าวโทษ" หมายความว่า การที่บุคคลซึ่งมิใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ที่ใดกระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น

เชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐารวยฉิบปถิ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นฉิบปถิ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาที่มีทรัพย์สินที่มีจำนวนมากฉิบปถิ เมื่อคำนึงถึงฐานะและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน และคณะกรรมการ ป.ป.ป. สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของตนแล้ว และจากการดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมจากรายการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาแสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ป. ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่สามารถชี้แจงได้ว่าทรัพย์สินที่มีจำนวนมากฉิบปถิ นั้นคนใดมาโดยชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ป. จะมีมติว่าผู้นั้นร่ำรวยฉิบปถิ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นฉิบปถิ สำหรับทรัพย์สินที่ผู้นั้นไม่สามารถชี้แจงการได้มาโดยชอบได้ดังกล่าว ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ร่ำรวยฉิบปถิดังกล่าวผู้นั้นกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายต่อไปดังนี้

(๑) แจ้งพนักงานอัยการเพื่อไต่สวนคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นโดยฉิบปถิและผูถูกกล่าวหาไม่สามารถชี้แจงการได้มาโดยชอบดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะสามารถนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ในชั้นศาลได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวคนใดมาโดยชอบ

(๒) เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งหรือดำเนินการให้มีการสั่งลงโทษ ไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก เว้นแต่กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. จะต้องแจ้งความเห็นไปยังประธานกรรมการตุลาการ^{๒๑} เพื่อพิจารณาคำดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

จะเห็นได้ว่าตามมาตรา ๒๑ ทีวี แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

---

^{๒๑} ประธานศาลฎีกา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ มาตรา ๓๔ วรรคท้าย

ท.ศ.๒๕๓๐ ได้กำหนดมาตรการลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ร้ายวณคดีไว้ ๒ ประการ คือ การลงโทษทางวินัยประการหนึ่ง และการขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ประการหนึ่ง มิได้กำหนดโทษทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ร้ายวณคดีแต่อย่างใด และจะขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินดังกล่าวได้ เฉพาะทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. วินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่ร้ายวณคดี และผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถชี้แจง การได้มาโดยชอบเท่านั้น^{๒๒} มิได้ขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลผู้นั้นตกเป็น ของแผ่นดินไม่

๒. การติดตามผล

๑) การติดตามผลการดำเนินการทางวินัย

เมื่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้รู้ข้อความผิดทางวินัยของผู้นั้นแล้ว กล่าวคือรับเรื่องจากประธานกรรมการ ป.ป.ป. ตามนัยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการแล้ว ย่อมมีหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ดังนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนทางวินัยหรือตั้ง คณะกรรมการเพื่อพิจารณาโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ดังกล่าว^{๒๓} หากผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่กระทำการดังกล่าวถือว่าผู้บังคับบัญชานั้น กระทำผิดวินัย^{๒๔}

สำหรับ "วันที่ได้รับเรื่อง" ดังกล่าว หมายถึง วันที่ผู้ซึ่ง มีหน้าที่รับเอกสารของหน่วยงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

^{๒๒} คำพิพากษาฎีกา ที่ ๔๐๔/๒๕๒๔

^{๒๓} มาตรา ๑๔ ทวิ

^{๒๔} มาตรา ๑๔ ทริ

คังกล่าวได้รับเรื่อง^{๒๕}

(๒) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา คังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จะต้องแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. ทราบภายใน ๑๕ วัน^{๒๖} ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ทราบว่าเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. มีมติชี้มูลไปคังกล่าว ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น โดยเหมาะสมแก่ความผิดหรือไม่

ในการติดตามผลการดำเนินการทางวินัยคังกล่าวในช่วงระยะเวลา ที่ผ่านมา มักมีกรณีปรากฏอยู่เสมอว่าผลการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาคังกล่าว แตกต่างไปจากผลการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ป. เช่น บางกรณี คณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นว่าจากการสืบสวนสอบสวนการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งมีโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ แต่ผลการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาปรากฏข้อเท็จจริง เพียงว่าเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบของทางราชการ อันเป็นความผิด วินัยตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และมีโทษเพียงภาคทัณฑ์ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน เท่านั้น ในบางกรณีผลการดำเนินการทางวินัย กลับปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำการ ทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ชี้มูลไปจึงสงสัยเรื่อง เป็นต้น ซึ่งเดิมคณะกรรมการ ป.ป.ป. ไม่มีอำนาจโต้แย้งผลการดำเนินการทางวินัยของ ผู้บังคับบัญชาคังกล่าวแต่อย่างใด ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ป. จึงได้ดำเนินการ

---

^{๒๕} ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพิจารณาสอบสวนเจ้าหน้าที่ ของรัฐกรณีถูกกล่าวหาหรือเรียนว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๓๐ ข้อ ๒๓

^{๒๖} มาตรา ๑๕ ตรี วรรคท้าย

โดยมีหนังสือประสานงานไปยัง ก.พ. หรือองค์รากลางบริหารงานบุคคลนั้น แจ้งความเห็น และข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ป. เกี่ยวกับผลการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชา ดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาการดำเนินการทางวินัยของตนสังกัด ตามมาตรา ๔(๕) และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๐๒^{๒๗} ในฐานะที่ ก.พ. หรือองค์รากลางบริหารงานบุคคลดังกล่าว มีอำนาจรายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และสั่งการให้กระทรวง ทบวง กรม ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมต่อไปได้ ซึ่งความเห็น และข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ที่ได้แจ้งไปดังกล่าวเป็นเพียงข้อพิจารณา ประกอบของ ก.พ. หรือองค์รากลางบริหารงานบุคคลดังกล่าวเท่านั้น มิได้มีผลผูกมัด หรือบังคับให้ต้องวินิจฉัยตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ป. แต่อย่างใด

ต่อมาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ได้มีบทบัญญัติแก้ไขในส่วนการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว เพื่อให้ผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ดังกล่าวมีความศักดิ์สิทธิ์และเด็ดขาดเพิ่มขึ้น ดังนี้

^{๒๗} มาตรา ๔ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

อาา

(๕) รายงานนายกรัฐมนตรีในกรณีที่กระทรวง ทบวง กรม ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หรือปฏิบัติการไม่เหมาะสมเพื่อนายกรัฐมนตรีจะได้มีคำสั่งให้พิจารณาและสั่งการต่อไป

มาตรา ๕ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีได้รับรายงานของ ก.พ. ตามมาตรา ๔(๕) ให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งให้กระทรวงทบวงกรมปฏิบัติการให้ถูกต้องหรือเหมาะสมต่อไป แต่ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยกับมติของ ก.พ. ให้ ก.พ. รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

เมื่อนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งหรือคณะรัฐมนตรีมีมติประการใดให้ ก.พ. และกระทรวงทบวงกรมปฏิบัติตามหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมให้เป็นไปตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือตามมติของคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี แม้ข้าราชการผู้นั้นจะได้ออกจากราชการไปตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาแล้วก็ตาม

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งขึ้นตั้งกล่าวนำสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ป. มาใช้เป็นหลักในการสอบสวนและทำความเข้าใจเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนด้วย^{๒๘}

การนำสำนวนการสอบสวนของ ป.ป.ป. มาเป็นหลักในการสอบสวนทางวินัยดังกล่าว น่าจะมีความหมายเพียงว่าให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยกำหนดแนวทางการสอบสวนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ทำการสืบสวนสอบสวนไว้แล้ว กล่าวคือ สอบสวนพยานบุคคลและตรวจสอบพยานหลักฐานทั้งหมดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ทำการสืบสวนสอบสวนไว้แล้ว และอาจทำการสอบสวนหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร มิได้หมายความว่าคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยจะต้องฟังข้อเท็จจริงเป็นอย่างเดียวกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าว การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติม และการใช้ดุลพินิจในการฟังข้อเท็จจริงยังเป็นอำนาจโดยอิสระของคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว ซึ่งในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยฟังข้อเท็จจริงหรือปรับบทความผิดแตกต่างจากคณะกรรมการ ป.ป.ป. หรือมีความเห็นแย้งกับคณะกรรมการ ป.ป.ป. ดังกล่าวก็จะต้องแสดงเหตุผลไว้ในสำนวนการสอบสวนทางวินัยดังกล่าวด้วย^{๒๙} ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าการที่ผลการสอบสวนทางวินัยแตกต่างไปจากผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. นั้นเป็นไปโดยมีเหตุผลอันสมควร และสามารถหักล้างผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ได้อย่างไร มิใช่ละเลยพยานหลักฐานและเหตุผลที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้แสดงไว้ในการชี้มูลความผิดดังกล่าว

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. มีอำนาจในการเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป หากคณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ซึ่งนายกรัฐมนตรีมีอำนาจ

---

^{๒๘} มาตรา ๑๘ ทวิ วรรคสอง

^{๒๙} มาตรา ๑๘ ทวิ วรรคสอง

สั่งการใดก็ตามที่เห็นสมควร หรืออาจสั่งให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคล^{๓๐} พิจารณา
ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้ เว้นแต่ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
คณะกรรมการ ป.ป.ป. มีอำนาจแจ้งความเห็นไปยังประธานกรรมการตุลาการเพื่อ
พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ^{๓๑}

---

^{๓๐} องค์กรกลางบริหารงานบุคคลตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดนิยามไว้ว่า หมายถึง
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือ
คณะกรรมการอื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือ
ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้หมายความรวมถึง
คณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้าง
ของส่วนราชการ หน่วยของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแล้วแต่กรณีด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึง
คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ องค์กรกลาง
บริหารงานบุคคลเหล่านั้น ได้แก่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน, คณะกรรมการอัยการ (ก.อ.) ตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ, คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ตามกฎหมาย
ว่าด้วยข้าราชการฝ่ายรัฐสภา, คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.)
ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย คณะกรรมการข้าราชการ
กรุงเทพมหานคร (ก.ก.) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร
คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานเทศบาล
คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ
คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู คณะกรรมการ
ข้าราชการส่วนจังหวัด (ก.จ.) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการส่วนจังหวัด
คณะกรรมการข้าราชการทหาร (ก.ช.ท.) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

^{๓๑} มาตรา ๑๘ เบญจ

๒) การติดตามผลการดำเนินการคดีอาญา

เมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ป. ส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ แล้ว พนักงานสอบสวนยอมสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวโดยดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วก็จะสรุปสำนวนเสนอความเห็นไปยังพนักงานอัยการ โดยอาจสรุปความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาเสนอไปยังพนักงานอัยการ^{๓๒} แต่ความเห็นของพนักงานสอบสวนดังกล่าวไม่ผูกมัดพนักงานอัยการแต่อย่างใด หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง แต่เมื่อพนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง พนักงานอัยการก็มีอำนาจสั่งไม่ฟ้องได้ หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง แต่เมื่อพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าควรสั่งฟ้อง พนักงานอัยการก็มีอำนาจสั่งฟ้องได้ หรือเมื่อพนักงานอัยการตรวจสอบแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่ชัดแจ้งหรือยังไม่พอเพียงก็มีอำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมได้^{๓๓}

ในการติดตามผลการดำเนินการคดีอาญาของพนักงานสอบสวนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการตามที่ประธานกรรมการ ป.ป.ป. ได้ส่งเรื่องไปก็มักปรากฏปัญหา เช่น เกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินการทางวินัย กล่าวคือ มักมีกรณีปรากฏอยู่เสมอว่าพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ สั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และการสอบสวนของพนักงานสอบสวนล่าช้าอยู่มาก จึงไม่สมเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทำให้กฎหมายดังกล่าวขาดความศักดิ์สิทธิ์ และไม่สามารถบังเกิดผลให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป

^{๓๒} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๐ - ๑๘๕

^{๓๓} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๓

สำหรับในปัญหาความอาชารของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนคดีอาชว
ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ โดยมีบทบัญญัติเพิ่มเติมกำหนดระยะเวลาไว้ในกรดำเนินการ
ของพนักงานสอบสวนไว้ดังนี้

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากประธานกรรมการ
ป.ป.ป. แล้ว จะต้องดำเนินการสอบสวนคดีเรื่องนั้นให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน^{๓๔}

คำว่า "แล้วเสร็จ" ดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่าน่าจะมีความ
ความหมายว่า พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนคดีนั้นจนเสร็จสิ้นถึงขั้นทำสรุป
ความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้อง เสนอพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชว
มาตรา ๑๔๓ ส่วนในชั้นตอนตอจากนั้นคือการทำความเห็นของพนักงานอัยการซึ่งอาจมีความเห็น
ควรสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้อง หรือให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม น่าจะไม่มีอยู่
ในบังคับแห่งกำหนดระยะเวลา ๑๒๐ วันดังกล่าว

(๒) หากพนักงานสอบสวนไม่อาจดำเนินการสอบสวนได้แล้ว
เสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ก็มีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องขอขยายระยะเวลาสอบสวนมายัง
คณะกรรมการ ป.ป.ป. โดยชี้แจงถึงเหตุผลและความจำเป็นในการที่ไม่สามารถดำเนินการ
ได้ภายใน ๑๒๐ วันดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจขยายระยะเวลาให้อีกได้
ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน ซึ่งมีผลว่าคณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจขยาย
ระยะเวลาให้ได้อีกไม่เกิน ๖๐ วัน^{๓๕} หรือพนักงานสอบสวนมีระยะเวลาสอบสวนรวม
แล้วทั้งสิ้นไม่เกิน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากประธานกรรมการ ป.ป.ป.

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ออกขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ป.
เมื่อครบกำหนด ๑๒๐ วัน หรือเมื่อขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ป. แล้ว
ไม่อาจสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ จะมีผลต่อคดีอาชวที่สอบสวนแล้วอย่างไร ซึ่งมีความเห็น

^{๓๔} มาตรา ๑๔ วรรคสาม

^{๓๕} มาตรา ๑๔ วรรคสาม

แตกต่างกันเป็น ๒ แนว ดังนี้

๑. ถือว่าส่วนการสอบสวนนั้นเป็นการสอบสวนโดยมิชอบ
เนื่องจากเป็นกรณีฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในวงราชการฯ ดังกล่าว

๒. ไม่ทำให้ส่วนคดีอาญานั้นเสียไป เพราะเป็นส่วนการสอบสวน
ที่ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, นอกจากส่วนนั้นจะขาดอายุความ
ฟ้องคดี

ผู้เขียนเห็นด้วยกับความเห็นที่ ๒ นี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่กำหนดระยะเวลา
การสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการเร่งรัดการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน
เพื่อมิให้คดีเกิดความล่าช้า และทั้งข้างอื่นจะทำให้เจตนารมณ์ของกฎหมายในการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการไม่บังเกิดผลตามที่ได้อ้างมาแล้ว
เท่านั้น ทั้งนี้ หากพนักงานสอบสวนดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาโดยไม่มี
เหตุอันสมควรดังกล่าว ก็อาจถือได้ว่าพนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน
ของทางราชการ หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความตั้งใจและวิริยะอุตสาหะซึ่งเป็นความผิด
วินัย และมีผลต่อพนักงานสอบสวนเท่านั้น แต่ไม่มีผลทำให้ส่วนการสอบสวนคดีนั้นเสียไป
แต่อย่างใด หากการสอบสวนและฟ้องคดีนั้นได้กระทำภายในกำหนดอายุความฟ้องคดีตาม
กฎหมาย กล่าวคือ บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในวงราชการฯ ดังกล่าว มิได้เป็นบทบัญญัติ ยกเว้นกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
แต่อย่างใด

ในกรณีดังกล่าวมีข้อสังเกตว่าที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาบังคับในการ
สอบสวนเฉพาะแก่พนักงานสอบสวน แต่มิได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทางวินัย
ของผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใดนั้น เห็นว่ากำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทางวินัยดังกล่าว
โดยเฉพาะกรณีข้าราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้มีบทบังคับใช้แล้ว
ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหา รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา การประชุมพิจารณาว่าพยานหลักฐานมีน้ำหนัก พอสนับสนุนข้อกล่าวหาหรือไม่ ตลอดจนการสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ ผู้ถูกกล่าวหาทราบ หรือการทำรายงานการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อ ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการ สอบสวนได้รับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่มีกรณีจำเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนอาจขยายเวลาได้ตามความจำเป็น แต่การขยายระยะเวลาทั้งหมดแล้วเกิน ๓๐ วัน ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องรายงาน ก.พ. เพื่อติดตามเร่งรัดการ สอบสวนต่อไป^{๓๖}

(๒) คณะกรรมการสอบสวนต้องรวบรวมพยานหลักฐานฝ่าย ผู้ถูกกล่าวหา และที่หักล้างข้อกล่าวหา การประชุมพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรงตามข้อกล่าวหาหรือไม่ ตลอดจนการทำรายงานการสอบสวนเสนอผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบ หรือ ถือว่าได้ทราบสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา เว้นแต่มีกรณีจำเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนอาจขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่การขยายระยะเวลา รวมกันแล้วเกินสามสิบวัน ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องรายงาน ก.พ. เพื่อ ติดตามเร่งรัดการสอบสวนต่อไป^{๓๗}

(๓) ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาสั่งการหรือ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระหวง หรือ อ.ก.พ. จังหวัดแล้วแต่กรณีภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันที่ได้รับสำนวนการสอบสวน ถ้าไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้รายงานเหตุ ที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จต่อ ก.พ. ภายใน ๘ วัน นับแต่วันครบกำหนด เพื่อ ก.พ. จะได

^{๓๖} กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ข้อ ๑๓

^{๓๗} กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ข้อ ๑๓

ติดตามเร่งรัดให้แล้วเสร็จโดยเร็ว^{๓๔}

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิยมขอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ได้มีบทบัญญัติในการแก้ไขปัญหา กรณีการสอบสวนคดีล่าช้าของพนักงานสอบสวนเท่านั้น ในปัญหาที่ผลการสอบสวนคดีอาญา ดังกล่าวแตกต่างจากผลของการสอบสวนของ ป.ป.ป. ก็ยังไม่มีการกำหนดว่าให้ถือว่า ส่วนงานการสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวนคดีอาญา และแม่พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา คณะกรรมการ ป.ป.ป. ก็ไม่มีอำนาจโต้แย้งผลการสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวแต่อย่างใด ซึ่งในกรณีดังกล่าวเมื่อพิจารณาในแง่ที่ว่าส่วนงาน การสอบสวนของ ป.ป.ป. ดังกล่าว ได้ผ่านการพิจารณาในระบบคณะกรรมการ ดังกล่าวคือ ใ้พิจารณาและชี้ขาดร่วมกันโดยบุคคลหลาย ๆ คน มิใช่เป็นอำนาจในการพิจารณา ชี้ขาดโดยบุคคลเพียงคนเดียว และได้มีการพิจารณาถึง ๒ ขั้นตอน คือ จากคณะกรรมการ ป.ป.ป. ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ป. ให้ทำหน้าที่พิจารณาสอบสวน และ จากคณะอนุกรรมการ ป.ป.ป. ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนงานการสอบสวน ดังกล่าวจึงน่าจะเชื่อถือพอสมควรที่จะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้ถือเป็นหลักในการสอบสวนคดีอาญา หรือถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนคดีอาญาได้เช่นเดียวกับที่กฎหมายให้ถือว่าส่วนงาน การสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นหลักในการสอบสวนทางวินัย และในกรณีที่พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีแก่ผู้ต้องหา ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ชี้มูล ความผิดอาญาไปดังกล่าวคำสั่งไม่ฟ้องนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ หากคณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นสมควรเสนอความเห็นโต้แย้งความเห็นของพนักงานสอบสวน หรือคำสั่งของ พนักงานอัยการดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ป. น่าจะมีอำนาจเสนอความเห็นแย้งไปยัง อธิบดีกรมอัยการโดยถือเสมือนว่าเป็นความเห็นแย้งของอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วย อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประกอบการพิจารณาในการมีคำสั่งของ

^{๓๔} กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ.๒๕๒๔) ข้อ ๓๕

อธิบดีกรมอัยการทั้งกล่าวตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๔๕ ใด^{๓๔}

---

^{๓๔} มาตรา ๑๔๕ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ
ถ้าในนครหลวงกรุงเทพมหานคร ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่ง ไปเสนออธิบดี
กรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รับส่ง
สำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่ง ไปเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้มิได้คัดอำนาจ
พนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาทั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๓

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ
ในนครหลวงกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ
ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถาคติจะชาคอายุความ
หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ
รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน